بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سایت اینترنتی گلزارنور

http://golzarenoor.ir

زیارت ائمه بقیع علیهم السلام

چون خواستی این بزرگواران (امام حسن مجتبی و امام زین‌العابدین و امام محمّد باقر و امام جعفر صادق) را زیارت کنی، باید آنچه در «آداب زیارت» ذکر شد بجا آوری؛ یعنی غسل و طهارت و پوشیدن جامه‌های پاک و پاکیزه و استعمال بوی خوش و اذن دخول و مانند این‌ها و نیز چنین بگو:

يَا مَوالِيَّ يَا أَبْناءَ رَسُولِ اللهِ عَبْدُكُمْ وَابْنُ أَمَتِكُمْ، الذَّلِيلُ بَيْنَ أَيْدِيكُمْ، وَالْمُضْعِفُ فِي عُلُوِّ قَدْرِكُمْ، وَالْمُعْتَرِفُ بِحَقِّكُمْ، جاءَكُمْ مُسْتَجِيراً بِكُمْ قاصِداً إِلىٰ حَرَمِكُمْ، مُتَقَرِّباً إِلىٰ مَقامِكُمْ، مُتَوَسِّلاً إِلَى اللهِ تَعالىٰ بِكُمْ، أَأَدْخُلُ يَا مَوَالِيَّ ؟ أَأَدْخُلُ يَا أَوْلِياءَ اللهِ ؟ أَأَدْخُلُ يَا مَلائِكَةَ اللهِ الْمُحْدِقِينَ بِهٰذَا الْحَرَمِ الْمُقِيمِينَ بِهٰذَا الْمَشْهَدِ؟

ای سرپرستان من، ای فرزندان رسول خدا، بنده شما و فرزند کنیز شمایم که خوار در برابرتان هستم و فزاینده در والایی قدرتان و اعتراف کننده به‌حق شما، به پیشگاهتان آمده، درحالی‌که پناهنده به شما و روی‌کنندۀ حرم شما و تقرّب‌خواهان به سوی شماست، متوسّل به خدا است به وسیله شما، آیا وارد شوم ای سرپرستانم؟ آیا وارد شوم ای اولیای خدا؟ آیا وارد شوم ای فرشتگان خدا که در برگیرنده این حرم و مقیم در این زیارتگاهید؟

و پس از خاکساری و فروتنی و ملایمت وارد شو و پای راست را در ورودت مقدّم بدار و چنین بگو:

اللهُ أَكْبَرُ كَبِيراً، وَالْحَمدُ لِلّهِ كَثِيراً، وَسُبْحانَ اللهِ بُكْرَةً وَأَصِيلاً، وَالْحَمدُ لِلّهِ الْفَرْدِ الصَّمَدِ الْماجِدِ الْأَحَدِ الْمُتَفَضِّلِ الْمَنّانِ الْمُتَطَوِّلِ الْحَنّانِ الَّذِي مَنَّ بِطَوْ لِهِ، وَسَهَّلَ زِيارَةَ سَادَاتِي بِإِحْسانِهِ، وَلَمْ يَجْعَلْنِي عَنْ زِيارَتِهِمْ مَمْنُوعاً، بَلْ تَطَوَّلَ وَمَنَحَ.

خدا بزرگ‌تر است، بزرگ‌تر از آن‌که وصف شود، خدا را سپاس بسیار، در بامداد و شامگاه و سپاس خدای را خدای فرد و بی‌نیاز و بزرگوار و یکتا محبت کننده و احسان دهنده، عطابخش و مهرورز، خدایی که به کرمش منّت نهاد و به احسانش زیارت سرورانم را آسان نمود و از زیارتشان محرومم نکرد، بلکه لطف و محبت و بخشش بی‌پایان و بی‌دریغ کرد.

پس نزدیک قبور مقدّسه ایشان برو و پشت به قبله و رو به قبر ایشان بگو:

السَّلامُ عَلَيْكُمْ أَئِمَّةَ الْهُدىٰ، السَّلامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ التَّقْوىٰ، السَّلامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الْحُجَجُ عَلىٰ أَهْلِ الدُّنْيا، السَّلامُ عَلَيْكُمْ أَيُّهَا الْقُوَّامُ فِي الْبَرِيَّةِ بِالْقِسْطِ، السَّلامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الصَّفْوَةِ، السَّلامُ عَلَيْكُمْ آلَ رَسُولِ اللهِ، السَّلامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ النَّجْوىٰ، أَشْهَدُ أَنَّكُمْ قَدْ بَلَّغْتُمْ وَنَصَحْتُمْ وَصَبَرْتُمْ فِي ذاتِ اللهِ وَكُذِّبْتُمْ وَأُسِيءَ إِلَيْكُمْ فَغَفَرْتُمْ، وَأَشْهَدُ أَنَّكُمُ الْأَئِمَّةُ الرَّاشِدُونَ الْمُهْتَدُونَ، وَأَنَّ طاعَتَكُمْ مَفْرُوضَةٌ، وَأَنَّ قَوْلَكُمُ الصِّدْقُ، وَأَنَّكُمْ دَعَوْتُمْ فَلَمْ تُجَابُوا، وَأَمَرْتُمْ فَلَمْ تُطَاعُوا، وَأَنَّكُمْ دَعَائِمُ الدِّينِ وَأَرْكَانُ الْأَرْضِ؛

سلام بر شما ای پیشوایان هدایت، سلام بر شما ای اهل پرهیزکاری، سلام بر شما ای حجّت‌ها بر اهل دنیا، سلام بر شما ای قیام‌کنندگان به عدالت در میان آفریدگان، سلام بر شما ای اهل برگزیدگی، سلام بر شما ای خاندان رسول خدا، سلام بر شما ای اهل راز، گواهی می‌دهم که دعوت حق را رساندید و خیرخواهی نمودید و در راه حق شکیبایی کردید و تکذیب شدید و نسبت به شما بدرفتاری شد، ولی شما گذشت کردید و گواهی می‌دهم که شما امامان هدایت و هدایت یافته‌اید و طاعت شما واجب و گفتار شما راست و درست است، شما دعوت کردید، ولی پاسخ‌داده نشدید و دستور دادید، ولی اطاعتتان نکردند، شما ستون‌های دین و پایه‌های زمین هستید؛

لَمْ تَزالُوا بِعَيْنِ اللهِ يَنْسَخُكُمْ مِنْ أَصْلابِ كُلِّ مُطَهَّرٍ، وَيَنْقُلُكُمْ مِنْ أَرْحامِ الْمُطَهَّراتِ، لَمْ تُدَنِّسْكُمُ الْجاهِلِيَّةُ الْجَهْلاءُ، وَلَمْ تَشْرَكْ فِيكُمْ فِتَنُ الْأَهْوَاءِ، طِبْتُمْ وَطَابَ مَنْبَتُكُمْ، مَنَّ بِكُمْ عَلَيْنا دَيَّانُ الدِّينِ فَجَعَلَكُمْ ﴿فِي بُيُوتٍ أَذِنَ اللهُ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ﴾، وَجَعَلَ صَلاتَنا عَلَيْكُمْ رَحْمَةً لَنا وَكَفَّارَةً لِذُنُوبِنا إِذِ اخْتارَكُمُ اللهُ لَنا وَطَيَّبَ خَلْقَنا بِمَا مَنَّ عَلَيْنا مِنْ وِلايَتِكُمْ وَكُنَّا عِنْدَهُ مُسَمِّينَ بِعِلْمِكُمْ، مُعْتَرِفِينَ بِتَصْدِيقِنا إِيَّاكُمْ، وَهٰذَا مَقامُ مَنْ أَسْرَفَ وَأَخْطَأَ وَاسْتَكانَ وَأَقَرَّ بِمَا جَنىٰ وَرَجَا بِمَقامِهِ الْخَلاصَ وَأَنْ يَسْتَنْقِذَهُ بِكُمْ مُسْتَنْقِذُ الْهَلْكىٰ مِنَ الرَّدىٰ، فَكُونُوا لِي شُفَعاءَ فَقَدْ وَفَدْتُ إِلَيْكُمْ إِذْ رَغِبَ عَنْكُمْ أَهْلُ الدُّنْيا وَاتَّخَذُوا آياتِ اللهِ هُزُواً وَاسْتَكْبَرُوا عَنْها؛

همواره تحت توجّه خدا بودید که شما را از صلب‌های هر انسان پاک بر می‌داشت و به رحم‌های پاکیزه منتقلتان می‌کرد، جاهلیت سخت و سنگین شما را آلوده نکرد و فتنه‌های هوا در شما شرکت نجست، پاک بودید و جای روییدن شما پاک بود، جزادهنده روز جزا به وجود شما بر ما منّت نهاد، پس قرارتان داد «در خانه‌هایی که خداوند اِذن داده [شأن و منزلت آن‌ها] رفعت یابد، و نامش در آن‌ها یاد شود» و درودمان را بر شما رحمت برای ما و جبران گناهانمان قرار داد، زیرا خدا شما را برای ما انتخاب کرد و آفرینش ما را به آنچه از ولایت شما بر ما منّت نهاد پاکیزه ساخت و ما در پیشگاه خدا از نامبردگان به دانش شما و اقرارکنندگان به تصدیقمان نسبت به شما بودیم، این است جایگاه کسی که زیاده‌روی کرد و دچار خطا شد و درمانده گشت و به آنچه جنایت کرد اقرار نمود و در این جایگاهش نجات خود را امید دارد و اینکه به وسیله شما از ورطهٔ هلاکت رهانندهٔ هلاک شدگان رهایش سازد، شما شفیعان من باشید،

آنگاه که وارد بر شما شوم برای این‌که مردم دنیا از شما روگرداندند و آیات خدا را به مسخره گرفتند و از قبول آن‌ها تکبّر کردند؛

در این جا سر بالا کن و بگو:

يَا مَنْ هُوَ قائِمٌ لَايَسْهُو، وَدائِمٌ لَايَلْهُو، وَمُحِيطٌ بِكُلِّ شَيْءٍ، لَكَ الْمَنُّ بِمَا وَفَّقْتَنِي، وَعَرَّفْتَنِي بِما أَقَمْتَنِي عَلَيْهِ إِذْ صَدَّ عَنْهُ عِبادُكَ وَجَهِلُوا مَعْرِفَتَهُ، وَاسْتَخَفُّوا بِحَقِّهِ، وَمَالُوا إِلىٰ سِواهُ، فَكانَتِ الْمِنَّةُ مِنْكَ عَلَيَّ مَعَ أَقْوامٍ خَصَصْتَهُمْ بِمَا خَصَصْتَنِي بِهِ، فَلَكَ الْحَمدُ إِذْ كُنْتُ عِنْدَكَ فِي مَقامِي هٰذَا مَذْكُوراً مَكْتُوباً فَلا تَحْرِمْنِي ما رَجَوْتُ، وَلَا تُخَيِّبْنِي فِيما دَعَوْتُ، بِحُرْمَةِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ، وَصَلَّى اللهُ عَلىٰ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ.

ای که او پابرجاست و غفلت نمی‌کند و پاینده است و سرگرم نمی‌شود و به همه‌چیز احاطه دارد، تو را بر من حقّ مهرورزی است به آنچه مرا موفّق کردی و شناساندی به من آنچه را بر آنم واداشتی، آنگاه که بندگانت از او بازداشتند و شناختش را نادان بودند و حقّش را سبک شمردند و به سوی غیر او میل نمودند، پس از سوی تو بر من مهرورزی بود، با اقوامی که اختصاص دادی آن‌ها را به آنچه مرا به آن اختصاص دادی، پس تو را سپاس، به خاطر اینکه در این جایگاهم نزد تو یاد شده و ثبت شده بودم، از آنچه امید کردم مرا محروم مکن و در آنچه دعا کردم و خواندم ناامیدم مساز، به حرمت محمّد و خاندان پاکش و درود خدا بر محمّد و خاندان محمّد.

پس برای خود به هرچه که خواهی دعا کن.

شیخ طوسی (ره) در کتاب «تهذیب» فرموده: پس از آن هشت رکعت نماز زیارت بخوان، برای هر امامی دو رکعت.

و شیخ طوسی و سیّد ابن طاووس گفته‌اند: چون خواستی ایشان را وداع کنی، بگو:

السَّلامُ عَلَيْكُمْ أَئِمَّةَ الْهُدىٰ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكاتُهُ، أَسْتَوْدِعُكُمُ اللهَ، وَأَقْرَأُ عَلَيْكُمُ السَّلامَ، آمَنَّا بِاللهِ وَبِالرَّسُولِ وَبِمَا جِئْتُمْ بِهِ وَدَلَلْتُمْ عَلَيْهِ، اللّٰهُمَّ فَاكْتُبْنا مَعَ الشَّاهِدِينَ.

سلام و رحمت و برکات خدا بر شما ای پیشوایان هدایت، شما را به خدا می‌سپارم و بر شما سلام می‌فرستم، به خدا و رسول و به آنچه شما آورید و بر آن راهنمایی کردید ایمان آوردیم. خدایا ما را با گواهان بنویس.

سپس بسیار دعا کن و از خداوند بخواه که دیگر بار تو را به زیارت ایشان برگرداند و زیارت آن بزرگواران آخرین زیارت تو نباشد.

علاّمه مجلسی(رحمةالله‌علیه) در «بحار» از یکی از نسخه‌های قدیمی، زیارت مفصّلی نوشته است و چون به بیان روشن ایشان و دیگران، بهترین زیارات برای آن بزرگواران زیارات جامعه است [و آن مجموعه‌ای از زیارات است که به هر کدام زیارت جامعه گفته می‌شود مانند «**زیارت امین الله**»، «**جامعه معروفه**» و...] که پس از این ذکر خواهد شد ان‌شاءالله، به همین خاطر ما در این مقام به همین اندازه اکتفا نمودیم.

کیفیت زیارت ائمه بقیع و سایر امامان علیهم السلام از دور

در فضیلت زیارت این بزرگواران از دور نیز روایات بسیاری نقل شده است که از آن جمله است:

۱ـ ابن ابی عمیر از امام صادق(علیه السلام) نقل می کند: «*إِذا بَعُدَتْ بِأَحَدِكُمْ الشُّقَّةُ وَنَأَتْ بِهِ الدّارُ فَلْیَعْلِ أَعْلی مَنْزِلٍ لَهُ، فَیُصَلِّیَ رَكْعَتَیْنِ، وَلْیَؤُمَّ بِالسَّلامِ إِلی قُبُورِنا، فَإِنَّ ذلكَ یَصِلُ إِلَیْنا*؛

کسی که توان زیارت را از نزدیک را ندارد در **جای بلندی** قرار گیرد و **دو رکعت نماز** بخواند سپس **روی به سوی قبور** ما کند و **سلام دهد** که **به ما خواهد رسید**».

۲ـ سلیمان بن عیسی از پدرش نقل می کند: خدمت امام صادق(علیه السلام) عرض کردم: وقتی که توان زیارت تو را از نزدیک ندارم چگونه شما را زیارت کنم؟ فرمود: «ای عیسی! اگر توان آمدن نزد ما را نداری روز جمعه غسل کن، یا وضو بگیر و زیر آسمان قرار گیر **و دو رکعت نماز بخوان** و به سوی من توجّه کن، پس هر کس در زمان حیاتم مرا زیارت کند گویا در زمان مماتم مرا زیارت کرده است و هر کس در زمان مماتم مرا زیارت کند، گویا در زمان حیات مرا زیارت کرده است»!

یادآوری:

الف) همان گونه که مرحوم «علاّمه مجلسی» در ذیل این روایت فرموده، از این روایت به دست می آید که زیارت امام حیّ از دور، به همین صورتی که در روایت آمده، جایز است و این دلیلی است بر امکان زیارت حضرت حجّت(علیه السلام) در هر مکانی

ب) گرچه از این دو روایت استفاده می شود که سلام و زیارت آن بزرگواران از راه دور با هر عبارتی ممکن است، امّا اگر کسی بخواهد با زیارتی که از طرف معصومین(علیهم السلام) رسیده، آنان را زیارت کند رجوع کند به فصل زیارت رسول گرامی اسلام(صلی الله علیه وآله) از راه دور که در آن جا از «سیّد بن طاووس» زیارتی برای آن حضرت و سایر ائمّه(علیهم السلام) از دور نقل کردیم. (صفحه ۲۲۹).

منبع: مفاتیح الجنان

سایت اینترنتی گلزارنور

http://golzarenoor.ir